

[Rager.]

for et Selskab af denne Art. Har det tekniske Udbytte været godt, skulde det dog bundfælde sig i gode økonomiske Resultater. Her staar vi i Virkeligheden ved et af de springende Punkter i hele denne Udredning: Hvorledes gaar det til, at der tilføres 65 Mill. Kr. og heraf kun anvendes 50 Millioner til Udvidelser? Hvortil er de 15 Millioner anvendt?

Man maa jo være klar over, at naar man skal sælge et Apparat som en Dieselmotor og gennem en forbedret Teknik har opnaaet at kunne levere den i samme Prislag som Konkurrencens, naar alt er regnet paa samme Basis, Brændselsforbrug, Driftssikkerhed og alt andet, saa kan man gaa frem paa to Maader. Man kan enten sælge den med større Fortjeneste, hvis man har en teknisk set bedre Maskine; men man kan ogsaa, hvis man har en Maskine, der teknisk er lige saa god, men blot ikke i Fremstillingen er saa billig, sælge den trods Konkurrencen paa Grund af dens gode Egenskaber, men med en daarligere Fortjeneste for at undgaa svigtende Afsetningsmuligheder. Er ens Maskine saaledes indrettet, at den vejer mere pr. indiceret Hestekraft end Konkurrencens, og man dog maa sælge den til samme Pris, saa gør man en daarligere Forretning end Konkurrencen. Det er et af de Spørgsmaal, vi mangler Underretning om fra Undersøgelsesudvalget, og som vi maa have oplyst, da det i saa uendelig høj Grad involverer Fremtidsmulighederne, naar man skal lægge Vægt paa Licenstagnation fra Udlandet.

Det siges i denne Redegørelse, at Misøren hidrører fra de store Udvidelser, hvis Finansiering ikke har været planlagt tilstrækkeligt omsigtsfuldt. Det oplyses, hvorledes man med større eller mindre Vanskeligheder har skaffet de nødvendige Midler, men om selve Driftens Afkastning findes der altsaa ikke et Ord. Dette savner jeg i Beretningen.

I øvrigt maa jeg sige, at det Billede, som Beretningen opruller af Virksomhedens Administration og Organisation, maa virke meget nedslaaende. Jeg forstaaer ikke, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller vilde forsøge at kaste en Barmhjertighedens Kaabe over det skete. Det forekommer mig at være en haabløs Gerning. Den finansielle Direktør placeres, baade indtægtsmæssigt og paa anden Vis, under de andre Direktører, og dermed er den Autoritet overfor dem, som han først og fremmest skulde have, naturligvis tabt en Gang for alle; han staar

i andet Plan. Og efter en Gang at være stillet dér har han ikke formaaet at kæmpe sig frem til den Plads i Solen, han fornuftigvis burde have. Det Overblik, som det siges, at Ledelsen har tabt, var det jo i første Række hans Pligt at bevare; hvilken fornuftig Hensigt opfyldes ellers ved hans Tilstedeværelse som et Led i den store Mekanisme?

Men Tanken glider naturligt hen paa den Bestyrelse, der bærer Ansvar for denne besynderlige Placering. For det er naturligvis Bestyrelsen, der har Ansvar for Ordningen af Direktionsforholdene i et Selskab; den har Ansvar for denne besynderlige Placering og for hele Mangelen paa Samarbejde mellem Direktionens Medlemmer.

Det er et sørgeligt Billede, man faar af denne Bestyrelse. Den bevilger til Udvidelse ca. 5,6 Mill. Kr. Udvidelsen kommer til at koste 14,8 Mill. Kr. Der siges, at det ses af Bestyrelsesprotokollen, at dette gav Anledning til Paatale fra Bestyrelsens Side overfor Direktionen. Det var den 6. Januar 1931. Men dermed var den Potte aabenbart ogsaa ude. Lad os erindre, at denne Overskridelse fra 5,6 til 14,8 Mill. Kr. konstateredes paa et Tidspunkt, da vi allerede var langt inde i en faldende Prisbevægelse. Men foretog den Bestyrelse sig da virkelig ikke andet end en Paatale? Er det for meget at sige, at en Bestyrelse, der i den Situation indskrænker sig dertil, handler ganske ansvarslost? Det synes mig snarere at være at sige for lidt. Det er vist vanskeligt at komme til at bruge Udtryk, der ikke er for milde.

Den gamle Historie gentager sig atter og atter: Hver Gang et Tilfælde som det her indtrufne kommer, saa overraskes det danske Samfund ved at finde Bestyrelsen for det store Selskab, der intet ved, intet forstaaer, intet kender til det og intet lærer, selv ikke naar Lærepengene som her er over 9 Mill. Kr. Havde Direktionen egentlig ikke haft Lov til at vente nogen Støtte fra Bestyrelsen? Havde Bestyrelsen ikke, naar den opdagede et Tilfælde som dette, hvor der er bevilget under 6 og brugt over 14 Mill. Kr., haft Pligt til at sige: Her maa være noget galt? Maatte ikke selv det søvnløse Bestyrelsesmedlem vaagne op og forstaa, at alt var dog ikke, som det skulde være, at disse successive Overskridelser dog efterhaanden maatte være opdaget af Direktionen? Og naar Direktionen ikke havde meddelt Bestyrelsen det, maatte Bestyrelsen da ikke forstaa, at Direktionen ikke holdt den underrettet? Var det ikke naturligt, om